

Begraaf mijn botten in de nachtelijke grond

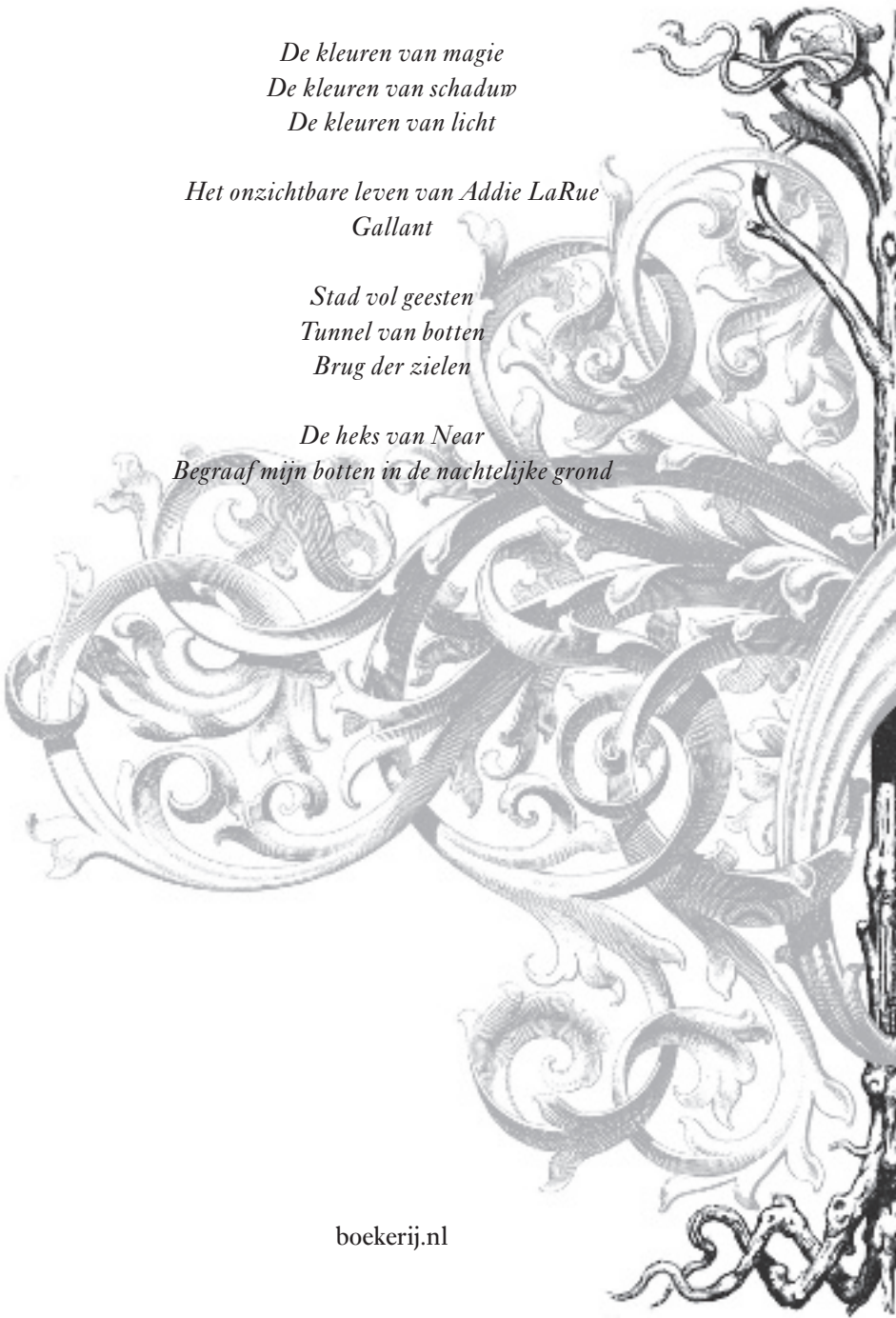
V.E. Schwab bij Boekerij:

*De kleuren van magie
De kleuren van schaduw
De kleuren van licht*

*Het onzichtbare leven van Addie LaRue
Gallant*

*Stad vol geesten
Tunnel van botten
Brug der zielen*

*De heks van Near
Begraaf mijn botten in de nachtelijke grond*

V.E. Schwab
BEGRAAF MIJN
BOTTEN IN DE
NACHTELIJKE
GROND

Vertaald door Inge Pieters

ISBN 978-90-492-0219-4

ISBN 978-94-023-2679-6 (e-book)

NUR 334

Oorspronkelijke titel: *Bury our Bones in the Midnight Soil*

Vertaling: Inge Pieters

Omslagontwerp: Von Brooklyn Design, bewerkt door DPS Design & Prepress Studio

Omslagbeeld: © Von Brooklyn Design

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2025 Victoria Schwab

© 2025 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

*Voor de mensen die hongeren –
naar liefde, naar tijd of gewoon naar vrijheid*

*Begraaf mijn botten in de nachtelijke grond
Begiet ze rijkelijk en terstond
Groeit in mijn plaats een wilde roos
Met doornscherpe tanden in een zachtrode mond*

María
(† 1532)

I

Santo Domingo de la Calzada, Spanje

1521

De weduwe arriveert op een woensdag.

Dat weet María nog omdat woensdag de dag is om in bad te gaan en het eeuwen duurt om haar haren te drogen nadat ze gewassen en gekamd zijn. Ze weet het nog omdat het warm is voor eind april en ze op een zonnig plekje aan de rand van het erf zit, waar ze op een kersenpit zuigt (een van de eerste van het seizoen) en een haarlok tegen het licht houdt om te kijken of haar haar donkerder wordt of gewoon nog een beetje nat is.

María's moeder zegt dat ze te ijdel wordt, maar haar moeder is ook degene die haar elke week met klei in haar haren naar bed laat gaan in de hoop dat het de felle tint wat zal afzwakken. Voor zover María kan zien werkt het niet. Het zou zelfs kunnen dat de kleur nog feller opvlamt.

Ze zou het niet zo erg vinden, María's moeder, als María's haar honingblond was, aards bruin of desnoods kastanje, maar zo'n heftige kleur rood is volgens haar een slecht voorteken. Geen warme kleur, maar het hete oranje van open vuur. Een vuur dat ze niet lijkt te kunnen blussen

Er kriebelt iets over María's scheenbeen. Er is een draadje losgekomen in de zoom van haar jurk en ze zal haar moeder moeten vragen om het te maken. Haar moeder is naaister en haar slanke vingers maken kaarsrechte zomen. De truc bij naaien is, zoals ze altijd zegt, geduldige handen en een geduldig hart, maar María is zonder die dingen ter wereld gekomen. Ze prikt zich altijd aan de naald, verliest

haar geduld en gooit haar werk half af terzijde. Rusteloos geboren, zoals haar vader altijd zei. Wat prima was voor een zoon, maar slecht voor een dochter.

María laat de kersenpit langs de binnenkant van haar tanden rollen terwijl ze aan het draadje trekt en haar moeders geduldige hart nog wat verder uithaalt. Dan beginnen de kerkklokken te luiden.

En ineens wordt de dag een stuk interessanter.

Ze springt op, holt blootsvoets over de weg en haar rokken raken verstrikt tussen haar benen tot ze de zoom optilt. Ze is op weg naar haar favoriete uitkijkpunt, het dak van de stal van Ines, alleen blijkt Felipe daar al te zitten.

‘Ga naar huis,’ roept hij als ze zich op een kar hijst en zich vandaar optrekt naar de schuine pannen van het dak. ‘Het is te gevaarlijk.’

Ze schelen maar drie jaar – hij is dertien en zij tien – maar hij doet steeds vaker alsof dat een onoverbrugbare afstand is, alsof hij volwassen is en zij nog een kind, hoewel hij nog steeds huilt als hij verdrietig is of pijn heeft en zij niet gehuild heeft sinds vóór de dood van hun vader.

‘Ik meen het, María,’ zegt hij streng, maar ze negeert hem en tuurt in het late middaglicht terwijl de karavaan het stadje in trekt.

María kan niet lezen en schrijven, maar wel tellen. Dus telt ze de paarden die langskomen – zes, zeven, acht, negen – en ze is net aan de ruiters begonnen als een stem hen van beneden toeblaft.

‘*Madre de Dios*. Kom van dat dak af, voordat jullie je nek breken.’

Felipe draait zich om en glijdt bijna uit op de gladde dakpannen, maar María doet geen moeite. Het is Rafa maar en ze hoeft niet omhoog te kijken om precies te weten hoe hij daar staat, met zijn handen op zijn heupen en zijn hoofd in zijn nek, fronsend zoals hun vader deed. Zoals haar oudste broer al een jaar doet sinds hij diens plaats heeft ingenomen. Alsof hun vader niet meer was dan een paar schouder, een stoïcijnse kakement en een harde stem. Wat ruimte die hij simpelweg kan opvullen.

‘Nu!’ blaft hij.

Felipes bravoure smelt weg onder Rafa’s boze blik en hij schuifelt voorzichtig over de pannen om naar beneden te klimmen. María blijft zitten waar ze zit, puur om te bewijzen dat ze dat kan maken, maar er is niets meer te zien, want de karavaan is de bocht naar het stadje al om, dus gehoorzaamt ze uiteindelijk en springt omlaag. Ze landt in

een plas die opspat tegen haar rokken. Felipe is net zo smerig, maar Rafa richt zijn boze blik op haar en haar alleen.

Voordat María buiten zijn bereik kan dansen, grijpt hij haar bij haar schouder.

‘Je had er wel af kunnen vallen.’

‘Onzin,’ zegt ze. ‘Dan zou ik wegvliegen.’

‘Ik zie je vleugels niet.’

‘Ik heb geen vleugels nodig,’ zegt ze met een zelfgenoegzaam lachje. ‘Ik ben een *heks*.’

Het was maar een grapje. Hij had haar vorige week een heks genoemd toen hij binnenkwam en haar bij de haard zag zitten met haar wilde, losse, rode haar, terwijl ze helemaal opging in het schouwspel van de vlammen.

Maar nu die woorden over haar lippen rollen, haalt hij uit en slaat haar met de volle hand op haar wang.

De pijn vlamt op en haar wang gloeit, maar de tranen die in haar ogen springen zijn tranen van schrik en woede, en in gedachten vliegt ze haar broer aan en haalt ze haar korte, scherpe nagels over zijn wang. Ze ziet de uitdrukking op zijn gezicht voor zich, ontsierd door bloederige halvemaantjes.

Maar het is een wild soort woede en María weet dat ze alleen maar slaag zou krijgen als ze zoiets uithaalt, dus besluit ze later mest in zijn goede laarzen te stoppen. Ze grijnst bij de gedachte en de aanblik van haar glimlach lijkt haar broer nog erger van zijn stuk te brengen.

Rafa schudt zijn hoofd. ‘Ga naar huis, naar moeder,’ zegt hij met een gebaar alsof ze een zwerfkat is, iets wat weggejaagd moet worden. Hij loopt het pad op en Felipe gaat zwijgend achter hem aan, als een schaduw in zijn kielzog. Twee jongens die naar de stad gaan om de karavaan te begroeten.

María wrijft over haar wang en kijkt ze na. Telt tot tien, klemt de kersenspit dan tussen haar tanden en bijt zo hard dat hij splijt.

Ze spuugt de helften op de grond en gaat achter ze aan.

Santo Domingo is een gezegend stadje.

Het ligt aan de Camino de Santiago, de pelgrimsroute. María is altijd al gefascineerd geweest door de mensen die deze weg nemen.

Haar vader heeft haar verteld dat ze de reis maken om hun zonden weg te wassen en toen ze klein was, zag ze die zonden als rotsblokken, zware lasten als diefstal, moord en geweld, genoeg om het lichaam onder te laten buigen, de geest terneer te drukken. María keek vol verwondering naar de constante toevoer van misdadigers die met hun schuld te koop liepen terwijl ze er boete voor probeerden te doen.

Later vertelde haar moeder dat niet alle zonden rotsblokken waren en dat de meeste eigenlijk meer op kiezelsteentjes leken. Een onaardige gedachte. Een hongerig hart. Kleine lasten als hebzucht, afgunst en begeerte (dingen die haar helemaal geen zonden leken, maar die zich blijkbaar opstapelden). María was nog erger teleurgesteld toen ze ontdekte dat sommigen die de pelgrimsweg nemen helemaal geen zondaars zijn. Dat ze de reis niet maken om voor hun verleden te boeten, maar om hun toekomst veilig te stellen. Om wonderen te vragen, of bemiddeling, of gewoon om de weg naar Gods genade te plaveien.

Dat vond María afgrijselijk saai, dus is ze voor haar eigen plezier zonden voor alle reizigers gaan verzinnen.

Als de karavaan halt houdt op het stadsplein, besluit ze dat de man die vooroploopt een koe heeft gestolen van een gezin dat toen de winter niet meer kon overleven.

De vrouw achter hem heeft een ongewenste baby verdronken in de badkuip en kon daarna niet meer zwanger worden.

De man met het rode kruis op zijn mantel is een ridder van de Orde, die mee is om de kudde te hoeden, maar María besluit dat hij overal langs de weg vrouwen heeft, die als uitgestrooide zaadjes door het land verspreid zitten, een broodkruimelspoor van zonden.

De oude man achter hem heeft om de dood van zijn vrouw gebeden en zijn wens is uitgekomen.

De jonge man heeft iemand gedood in een duel.

En de vrouw in het grijs...

De vrouw in het grijs...

María kan het zo snel niet verzinnen.

Niet dat haar fantasie tekortschiet, maar het is moeilijk om met een verhaal te komen als ze het gezicht van de vrouw niet kan zien. Ze is van top tot teen met stof bedekt, alles in dezelfde tint, als een pilaar die uit een blok steen is gehouwen of een tekening die met modder is gemaakt. Een spookbeeld, gehuld in een donkergrijs gewaad, een grijze

hoed met een grijze sluier die om de rand gespeld zit, en handschoenen in dezelfde kleur, ondanks de hitte op deze bewolkte dag. Ze is net een standbeeld, kil en kleurloos, te midden van de bonte brigade.

María loopt om het plein heen tot ze Felipe vindt. Hij richt zijn blik op haar en slaakt een vermoeide zucht. ‘Straks geeft Rafa je met de stok.’

‘Als hij dat probeert, bijt ik hem,’ riposteert ze met blikerende tanden.

Felipe rolt met zijn ogen en lijkt vastbesloten om haar te negeren, maar ze port hem in zijn zij met haar elleboog.

‘Wat?’ sist hij.

Ze wijst naar de vrouw met de onuitgesproken vraag waarom ze er zo vreemd uitziet en hij antwoordt bijna onhoorbaar dat ze zo te zien weduwe is en dat het een soort rouwkleding moet zijn. María frons. Ze heeft wel eerder weduwen op de Camino gezien, maar die zagen er niet zo uit.

Maar Felipe haalt alleen zijn schouders op en zegt dat ze misschien Frans is.

María gaat nog harder fronsen. Dat antwoord bevredigt haar nieuwsgierigheid totaal niet. Ze wil de vrouw van dichterbij bekijken.

De klokken zijn opgehouden met luiden en het leven in het stadje herneemt zijn normale loop.

De bakkerszoon verschijnt met broden, de herbergier met ingezouten vis en bier. María’s moeder arriveert en biedt aan gaten te herstellen in kleren die onderweg versleten zijn, wat María op een idee brengt. Ze glipt naar voren en zigzagt naar het paard van de weduwe, waar een man een hand uitsteekt om haar te helpen afstijgen. Er is geen bekpakking, alleen een klein houten kistje dat hij voor haar losmaakt.

Als het door elkaar geschud wordt, klinkt de inhoud alsof er belletjes tinkelen. María vraagt zich af wat erin zit.

Ze is bijna bij de weduwe en wil net vragen of ze kleding heeft die versteld moet worden als de weduwe zich naar haar toe draait. Ze kan het gezicht van de vrouw niet zien, alleen een vage omtrek achter de dikke sluier, maar ze heeft de gloed van Rafa’s blik vaak genoeg gevoeld om te weten dat de blik van de weduwe recht op haar is gericht. En María, die zichzelf ziet als iemand die nergens bang voor is – niet

voor de donkere hoekjes van het erf in de avond, de hoogte van het staldak of de spinnen die zich in de houtstapel verschuilen –, blijft stokstijf staan en de woorden verstenen in haar keel.

Ze staart terug naar de vreemde vrouw, verbluft door het gevoel dat over haar komt. Ze zou het ongetwijfeld afgeschud hebben en op de vrouw afgestapt zijn, maar voor ze dat kan doen landt Rafa's hand op haar schouder en dan is het te laat. De weduwe wendt zich af en het gezelschap verspreidt zich. De paarden gaan naar de stal, de mensen naar de herberg, en María wordt hardhandig naar huis gesleurd.

De volgende dag is het warm, helder en onbewolkt.

Aan het eind van de ochtend is de karavaan verder getrokken, maar de weduwe niet. Haar lichtgekleurde paard staat nog steeds in de stal van de herberg, waar zij in haar kamer blijft met de gordijnen dicht. De uren gaan voorbij zonder dat de weduwe om water of wijn vraagt. Ze slaat het aanbod van eten ook af, tot sommigen zich afvragen of ze van plan is een heilige te worden. Als het echt vroomheid is, is die duidelijk van het sterkste soort. Als het een ziekte is, willen ze er niets mee te maken hebben.

De uren gaan voorbij en de roddels verspreiden zich als schaduw. Dit is wat er gezegd wordt:

Misschien is ze oud.

Misschien is ze verzwakt.

Misschien heeft ze rust nodig.

Misschien is ze ziek.

Misschien is de reis te veel voor haar.

Misschien de hitte...

Misschien de zon...

Er is geen consensus, behalve dat de mannen haar niet moeten. Ze behandelen haar als een last, een pakket dat van het paard van een andere pelgrim is gevallen.

‘Wat voor vrouw reist er nou alleen?’ mopperen ze.

‘Wat voor vrouw blijft er nou alleen achter?’

Het antwoord is natuurlijk: een *weduwe*.

Maar er is een ander woord dat daarachteraan sluipt en alleen gefluisterd wordt.

(Heks.)

Maar een heks zou nooit op pelgrimstocht gaan.

Hoe dan ook, de mannen houden zich verre van haar, maar de vrouwen zijn een ander verhaal, want zij zijn altijd belust op roddels. Ze komen de hele dag door aan de deur van de weduwe en brengen dan een uur in haar kamer door, misschien om haar wat gezelschap te bieden, of liefdadigheid, of gewoon om te praten, om te horen waar ze is geweest, waar ze naartoe gaat.

María denkt aan de houten kist en vraagt zich af of de weduwe iets verkoopt. Dat gebeurt vaak genoeg – pelgrims gedragen zich als mieren, ze nemen van alles mee op de Camino en slepen dingen van elders achter zich aan als modder die aan hun schoenzolen zit.

Haar moeder klakt met haar tong en overhandigt haar een mand vol pas gerepareerde kleren.

Ze moet de weduwe niet en is ietwat van slag sinds haar komst. Maar als María vraagt waarom, wil ze dat niet zeggen en slaat ze alleen een kruis, een gebaar dat María's belangstelling alleen maar vergroot als ze de mand aanneemt en op weg gaat naar de families Baltierra, Muñoz en Cordona.

Ze passeert Rafa aan de rand van het erf, waar hij het hek stut, dat er altijd uitziet alsof er maar één flinke windvlaag voor nodig is om het omver te blazen. Hij fronsst boos naar haar als ze langs hem loopt en ze weet gewoon dat hij op zoek is naar iets om kritiek op te hebben. *Sta eens wat rechter op, María. Hou je kleren netjes, María. Een beetje bescheidenheid, María.* Ze glimlacht in het voorbijgaan naar hem en maakt een kleine buiging, een gebaar dat meer wegheeft van een vervloeking.

De dag is warm begonnen, maar al snel komt er een dik wolkendek aandrijven en tegen de tijd dat ze haar moeders werk heeft afgeleverd, broeit er een onweersbui.

Ze versnelt haar pas. De lege mand zwaait heen en weer in haar hand, de smaak van regen ligt op haar tong. Ze snijdt een stukje af door het kreupelbosje dat als een weg om de stad heen loopt en schrikt als een van de bomen opzijstapt. Dan ziet María dat het geen boom is, maar de weduwe.

María blijft staan. Haar adem stekt tussen haar tanden.

Het gezicht van de weduwe is onbedekt, de sluier ligt opgerold op

de rand van haar hoed. María staart naar de blonde krullen die nu zichtbaar zijn in haar nek. Ze staart naar de gladde wangen, de spitse kin, de zachte, roze boog van haar lippen. Ze ziet er niet ziek, oud of zwak uit. Ze is juist veel jonger dan María had gedacht. En twee keer zo mooi.

De houten kist staat naast haar in het gras met het deksel open en de inhoud glinstert in het licht. Het is een teleurstelling dat het alleen maar kleine flesjes zijn die zo te zien niet eens gevuld zijn met bloed, veren of botten.

De weduwe zakt op haar knieën voor een boom, haar gehandschoende vingers gaan door de wortels en...

‘Wat doet u?’ vraagt María.

De weduwe schrikt niet van haar stem en kijkt niet eens op van haar werk. Als ze antwoordt, klinkt haar stem soepel en verrassend laag, en ze spreekt zo goed Castiliaans dat María betwijfelt dat ze Frans is, zoals Felipe dacht.

‘Ik verzamel kruiden.’

‘Voor een tovermiddel?’ vraagt ze. Het is eruit voordat ze er erg in heeft.

Nu kijkt de weduwe op, met ogen die opzienarend blauw blijken te zijn. Er komen lachrimpeltjes omheen. ‘Voor een tonicum.’

María frons. ‘Is een tonicum hetzelfde als een tovermiddel?’

‘Alleen volgens stommelingen,’ zegt de weduwe. ‘Ben jij een stommeling, meisje?’

María schudt haar hoofd, maar ze kan zich niet inhouden. ‘Dus u bent geen heks?’

De weduwe gaat weer staan en heel even is haar volledige aandacht weer op María gericht, zo solide als steen, waarna haar blik langs haar heen glijdt, in de richting van het stadje. ‘Zo veel bijgeloof, in een stadje dat gelooft dat er echt een geroosterde kip van een bord is gesprongen en in zingen is uitgebarsten.’

Ze heeft het over het verhaal dat Santo Domingo beroemd heeft gemaakt.

‘Dat was een wonder,’ verklaart María.

De weduwe lijkt even na te denken. ‘En waarin verschilt een wonder van een betovering? Wie zegt dat de heilige geen heks was?’ Ze zegt het heel luchtig, alsof het niets is. En María moet een beetje

grijnzen om zo'n sterk staaltje heiligschennis. Rafa zou er diep om fronsen en haar moeder zou een kruis slaan.

‘Dus u bent wél een heks?’ vraagt ze opgewekt.

De weduwe lacht. Het is geen heksenlach, die María zich altijd heeft voorgesteld als iets wat klinkt als splijtend hout of het gekras van een kraai. Nee, de lach van de weduwe is zacht en roezig, zo zwaar als slaap.

‘Nee,’ zegt ze, met de lach nog in haar stem. ‘En dit is geen magie. Het is medicijn.’ Ze houdt een klein rood onkruidje op en houdt het tussen haar gehandschoende vingers alsof het een roos is. ‘De natuur geeft ons wat we nodig hebben’, zegt ze, en voor het eerst denkt María iets te horen, een vage zweem van elders, een spoortje van een ander accent dat ze niet kan plaatsen. ‘Er zijn theeën en tonicums voor allerlei dingen,’ gaat de weduwe verder. ‘Om koorts te stillen of hoest te verzachten. Om een vrouw te helpen een kind in haar buik te krijgen of er juist vanaf te komen. Om een man te laten slapen...’

María's blik gaat naar de grond tussen hen in. Ze ziet een ander rood stengeltje en bukt zich al om het uit te trekken, maar de weduwe pakt haar hand.

Hoewel ze zonet nog een paar passen uit elkaar stonden.

Hoewel ze de weduwe niet in beweging heeft zien komen.

Nu staat ze daar, een kop groter dan María, met een gehandschoende hand om haar pols.

‘Voorzichtig. In de natuur is schoonheid een waarschuwing. Mooie bloemetjes zijn vaak giftig.’

Maar María is de plant al vergeten. Haar wereld bestaat alleen nog uit de weduwe.

De zon is verdwenen, verloren gegaan achter een laag wolkendek, en van dichtbij ruikt ze naar gekonfijte vijgen en winterspecerijen. Van dichtbij zijn haar grijze kleren niet zo dof, maar fijn genaaid en omrand met glimmend zilverdraad. Van dichtbij zijn haar blauwe ogen koortsachtig fel, er zitten vage schaduwen in de holten van haar wangen en María vraagt zich af of ze zich vergist heeft, of de weduwe inderdaad ziek is geweest.

De mond van de vrouw trilt even en een van haar mondhoeken gaat omhoog in een spottend glimlachje. Haar roze lippen wijken uiteen en de wereld wordt zo klein en nauw als ingehouden adem. María voelt zichzelf naar voren vallen, hoewel ze geen vin heeft verroerd.

Dan knalt de donder als een knappende tak boven hun hoofd en de weduwe trekt haar hand terug.

‘Ga snel naar huis,’ zegt ze als de eerste regendruppels door de boomkruinen komen. En voor deze ene keer in haar korte, koppige leven doet María wat haar gezegd wordt. Ze draait zich om en rent door het bosje naar de weg, alsof ze de regen voor zou kunnen blijven. Dat lukt niet en uiteindelijk komt ze kletsnat thuis, waar ze de lege mand binnen naast de deur zet.

Haar moeder moppert wat over natte kleren en kouvatten, terwijl ze María’s jurk afstroopt en haar bij het vuur zet, bang dat ze ziek zal worden.

Ze wordt niet ziek, maar die nacht overlijdt señor Baltierra in zijn slaap.

Bij zonsopgang is de weduwe verdwenen.

Het zal tien jaar duren voordat María haar weer ziet.

II

1529

Het is eind oktober en María zit op het dak van de stal. Haar blote voeten bungelen over de rand. Ze weet dat Rafa naar haar op zoek is, al meer dan een uur. Zijn eigen schuld, denkt ze, omdat hij altijd omlaagkijkt in plaats van omhoog.

Ze neuriet en draait een vuurrode haarlok om haar vinger.

Zomaar ineens is ze bijna achttien.

María weet dat het niet in één nacht is gebeurd, dat ze niet naar bed is gegaan als een meisje en wakker is geworden als een vrouw, hoewel het soms wel zo voelt. De seizoenen hebben hun veranderingen met horten en stoten meegebracht en haar langzaam uitgerekt tot een vreemde, met een lichaam dat te smal is, geen heupen of borsten van enig belang en te scherpe trekken, met een lang, smal gezicht, een hoog voorhoofd dat onderbroken wordt door blonde wenkbrauwen. Felipe zegt altijd dat ze eruitziet als brooddeeg dat te ver is uitgerekt en niet wil rijzen.

Maar dat *haar* van haar...

Uiteindelijk zijn al haar moeders inspanningen voor niets geweest. Het is niet onderdrukt of door modder of tijd verdoezeld tot een gewonere tint. Het is met de jaren alleen maar feller geworden, uitdagend fel, en nu lijkt het doordrongen van gesmolten licht, vloeibaar koper dat in soepele golven over haar rug valt. In de zon straalt het. 's Avonds gloeit het op als een lantaarn in het donker.

En ze is misschien te lang en mager, te wild om mooi gevonden te worden, maar dat opvallende haar heeft iets nog veel beters van haar gemaakt. *Markant*. Er huist misschien geen Castiliaanse schoonheid in María, maar haar uiterlijk heeft iets *onmiskkenbaars*. Een soort oer-

gratie waar de mannen van opkijken en hun paarden voor keren om hun prooi achterna te gaan.

Ze merkte die nieuwe macht op naarmate de seizoenen vorderden en de mannen in haar eigen dorp – sommigen niet veel meer dan jongens, anderen oud genoeg om haar vader te zijn – naar haar begonnen te staren.

Ze merkte het op en wist dat ze er iets mee moest.

Er fluit nu iemand – een kort, scherp geluid – en ze kijkt over de rand. Felipe staat omhoog te kijken. Zijn wangen zijn nog stoffig van zijn werk als hulpe van de smid.

‘Rafa zoekt je,’ roept hij met een hand boven zijn ogen tegen het felle licht.

María gaat weer op de zonverwarmde dakpannen liggen en volgt een passerende wolk met haar ogen. ‘Ik weet het.’

Felipe maakt een geërgerd geluid.

‘María, alsjeblieft!’ zegt hij smekend, en ze gaat met een zucht weer rechtop zitten.

‘Nou, goed dan,’ zegt ze, en ze slingert zichzelf over de dakrand. Die is zo hoog dat haar broer zenuwachtig zijn adem inhoudt, maar ze landt als een kat. Haar blote voeten zakken weg in het hooi.

Felipe voert haar mee als een cipier, met een hand op haar rug, terwijl hij haar naar huis dirigeert. Binnen zit hun moeder bij het vuur met wat naaiwerk op haar schoot. Rafa ijsbeert een groef in de vloer.

Maar María’s blik gaat naar de vreemde die aan hun tafel zit.

De man is knap genoeg, met brede schouders en donker haar, een kortgeknipte baard en lichtbruine ogen die uit de toon vallen bij de rest van zijn gezicht. En hoewel hij een heel gemiddelde lengte heeft, lijkt hij te groot voor het smalle huis, te lang voor de lage dakbalken, te chic voor het sleetse kleed onder zijn laarzen.

‘María,’ zegt Rafa met het berispende toontje dat hij altijd in haar naam legt. ‘Dit is Andrés de Guzmán, burggraaf van Olivares en een achtenswaardig lid van de Orde van Santiago.’

Ze vraagt zich verstrooid af hoelang Rafa erover heeft gedaan om die woordenreeks uit zijn hoofd te leren, maar haar aandacht blijft bij de burggraaf. De mantel die om zijn schouders hangt, afgezet met zwart bont. Zijn vest van duur brokaat en de met edelstenen bezette sluitingen. Het medaillon van de Orde aan een gouden ketting om zijn

nek. Het hele plaatje, dat flonkert als een edelsteen tussen de rivierkiezels.

‘Het spijt me dat ik u heb laten wachten,’ zegt ze, waarbij ze iets ademloos in haar stem legt, alsof ze helemaal is komen aanrennen vanuit het stadje en niet alleen het pad op is gewandeld.

Andrés de Guzmán staat op van de stoel en maakt een zwierige buiging. *‘Encantado, mi señora.’*

‘Aangenaam kennis te maken, *vizconde*,’ zegt ze met een diepe buiging. Meteen daarna voelt ze de greep van zijn handschoen om haar elleboog als de burggraaf haar overeind helpt.

‘Kom, kom,’ zegt hij. ‘Een vrouw hoeft niet zo diep te buigen voor haar verloofde.’

De lucht in de kamer versteent bij dat woord.

Maar María niet.

Je kunt veel van haar zeggen – koppig, sluw, zelfzuchtig – maar niet dat ze dom is. Ze weet dat ze in dit lichaam is geboren. Ze weet dat er bepaalde regels aan vastzitten. De vraag was nooit óf ze zou trouwen, maar met wíé.

Dus het afgelopen jaar, toen de mannen naar haar begonnen te kijken en Rafa de kwestie van een huwelijk begon te onderzoeken alsof het een wond was, had ze de opties in Santo Domingo bekeken en die vielen bar tegen. Ze keek naar haar leven en ze vond het maar gewoontjes. Ze zag de weg die voor haar lag en er zaten geen bochten in, geen afslagen; hij was smal en liep in een rechte lijn naar het einde toe. Ze zag het in haar moeders handen, die stijf waren geworden van ouderdom en worstelden met de kleine steekjes die haar ooit zo makkelijk afgingen. Het was hoogstens een kwestie van tijd voordat María dat eentonige werk zou moeten oppakken. Ze zag het in Rafa’s vrouw Elana, kogelrond van een kind dat al begonnen was haar schoonheid te verspillen en haar jeugd uit haar te trekken. In Felipes bruid Lessandra, die al zo lang geleden aan hem beloofd was dat ze nooit een ander had overwogen. Beide vrouwen waren het huwelijksbed in gegaan zonder zelfs maar rond te kijken of er misschien nog andere paden waren.

Maar María weet haar hele leven al dat ze niet bestemd is voor alledaagse paden, voor nederige huizen en bescheiden mannen. Als ze dan toch de weg van alle vrouwen moet gaan, dan zal die weg haar naar een nieuwe plek brengen.

Ze staart nu naar de burggraaf die aan haar tafel zit alsof ze elkaar nooit eerder hebben ontmoet.

Alsof ze hem een maand geleden niet aan het hoofd van de karavaan heeft zien rijden.

Alsof hij haar toen niet aan de rand van de menigte zag staan en haar niet over het plein naar de schaduw van de kerk was gevolgd.

Alsof ze hem daar niet naartoe had gelokt en geen onschuld had geveinsd toen hij haar in het nauw dreef, haar met complimenten overstelpde en aandrang om te kijken wat ze misschien zou geven. Wat hij kon nemen.

Alsof hij zijn hand niet naar haar had uitgestoken en niet een lok koperrood haar om zijn handschoen had gewonden.

Alsof ze de honger in zijn ogen niet had gezien en niet had geweten dat ze die kon gebruiken.

Inmiddels had ze al bijna een jaar een scherp oog op de passerende pelgrims gehouden, balancerend op de gevaarlijke rand tussen te schaamteloos en te verlegen. Ze had geleerd wanneer ze een blik moest vasthouden en wanneer ze moest weggijken. Wanneer ze een glimlachje om haar lippen moest laten flakkeren als een lamp en wanneer ze haar hoofd moest buigen.

Wanneer ze het roofdier moest zijn en wanneer ze de rol van prooi moest spelen.

En die dag, in de schaduw van de kerk, had ze die perfect gespeeld, doortastend genoeg om zijn blik te vangen, kuis genoeg om hem van zich af te houden. Andrés de Guzmán had zich teruggetrokken en begrepen dat hij María's man zou moeten worden als hij meer wilde aanraken dan alleen haar haren.

En hij vertrok.

En nu is hij weer hier en de stilte duurt blijkbaar te lang, want Rafa schraapt zijn keel.

‘De burggraaf is gekomen om je hand te vragen,’ verklaart hij, alsof ze te stom is om de betekenis van het woord ‘verloofde’ te begrijpen.

Ze verwachten een heel toneelstukje van haar en dus geeft ze dat ten beste.

‘Om zijn vrouw te worden?’ vraagt ze, terwijl ze haar gezicht in een imitatie van verbazing dwingt en haar wenkbrauwen optrekt bij deze volstrekt onverwachte verrassingsaanval. Ze kijkt zelfs naar haar moe-

der, alsof ze hulp zoekt, maar ze ziet alleen opluchting en berusting op haar gezicht. Alsof er een last van haar af valt, terwijl de waarheid is dat zij die nooit heeft hoeven dragen. Nu hun vader er niet meer is, is Rafa het hoofd van het huishouden, dus is de taak om María uit te huwelijken aan hem. Zoals hij haar tot vervelens toe laat weten.

‘Het is een blijde dag,’ zegt haar moeder.

‘Zeker,’ zegt Rafa, die net zo zelfvoldaan kijkt als Andrés, allebei vol overtuiging dat zij het genie achter deze bijeenkomst zijn. Alsof zij niet het spel heeft opgezet en de kegels heeft klaargezet, zodat ze de bal alleen nog maar aan het rollen hoefde te brengen.

‘Wat als ik weiger?’ vraagt ze, puur om te kunnen genieten van de verbazing op Andrés’ gezicht, de schrik op dat van Felipe, het afgrijzen op dat van Rafa. Ze laat de vraag maar twee tellen in de lucht hangen voordat ze begint te lachen. Haar broer zakt een beetje in elkaar, zijn wangen rood van opluchting en gêne.

‘Mijn verontschuldigungen, *mi señor*,’ zegt hij tegen de burggraaf. Hij schraapt zijn keel. ‘María heeft een apart gevoel voor humor.’

De burggraaf lacht niet, maar hij kijkt ook niet beledigd. Hij antwoordt Rafa, maar zijn aandacht is op haar gericht. ‘María is alleen nog maar een zuster en een dochter geweest, maar ze zal spoedig leren hoe ze een echtgenote moet zijn.’

Met vederlichte nadruk op het woord ‘leren’, als een twijgje dat langs een paardenflank schampt.

Maar er is meer voor nodig om haar ineen te laten krimpen.

‘Nou, María?’ zegt Rafa, terwijl hij haar met een veelbetekenende blik aanspoort om het aanzoek te accepteren.

En voor deze ene keer doet ze wat haar gezegd wordt.

Ze knikt, steekt haar hand uit, en er verschijnt een hautaine glimlach om de mond van Andrés de Guzmán, alsof hij degene is die het spel heeft gespeeld en gewonnen. En als hij zijn hoofd buigt om de blote huid van haar knokkel te kussen, waar de trouwring zal komen, ziet María in gedachten een bocht opdoemen in de weg onder haar voeten, en zij glimlacht ook.

De burggraaf keert twee weken later terug met een nieuw soort karavaan op sleeptouw.

Kar na kar vult de weg achter zijn paard, stuk voor stuk bestuurd door een goedgeklede knecht en stuk voor stuk overstromend van de geschenken – fijn geweven wandtapijten en vaatjes wijn, gekonfijte vruchten en gerookt vlees. Een kar rinkelt van de schotels en bekers die hij vervoert, genoeg voor alle monden van de stad, een andere arriveert met kippen die zo dicht op elkaar gepakt zitten dat hun veren tussen de spijlen uit steken en opstuiven als paardenbloem-pluis. Een hommage aan het wonder dat Santo Domingo beroemd heeft gemaakt, hoewel deze hopelijk niet zullen opstaan van de etensborden.

Luttele uren later is het stadsplein volkomen veranderd.

Tafels zijn uit de huizen gesleept en buiten gezet, elke oven is ingelijfd om het bruiloftsmaal te bereiden.

De avond daarvoor heeft María's moeder haar haren honderd keer doorgekamd, tot ze net zo fel schenen als het vuur in de haard. En terwijl ze dat deed, vertelde ze haar dochter wat het inhoudt om iemands vrouw te zijn.

Zachtaardig. Liefhebbend. Gehoorzaam.

Woorden waarbij María verstrakte. En alsof haar moeder dat kon voelen, boog ze zich naar haar toe en zei: 'Je zult vanzelf wel leren dat het beter is om te buigen dan te barsten.'

María staaarde in het haardvuur. 'Waarom zou ik degene moeten zijn die buigt?'

Haar moeders adem ontsnapte sissend tussen haar tanden. 'Ik ken je, dochter. Ik weet dat je altijd meer hebt gewild. En je hebt een groots leven gekozen. Maar het zal niet makkelijk worden. Mannen als de burggraaf nemen wat ze willen.'

Ik ook, dacht María, terwijl de kam door haar haren siste als water op hete kooltjes.

Ze trouwen op de trappen van de kathedraal, Andrés in zijn dure pak en María in een gloednieuwe jurk die aan de randen is afgezet met goud. Het is het mooiste wat ze ooit heeft gedragen en tijdens die mis laat ze haar vingertoppen over het gouddraad glijden terwijl de priester zijn preek opdreunt. Ze telt de steken alsof het gouden munten zijn en zegt bij zichzelf dat ze niet minder verdient.

Dit is wat ze waard is.

Eindelijk stromen de kerkgangers het plein op. De wijn vloeit en

de muziek vermengt zich met het gelach en de heildronken. Op de gezondheid van de burggraaf, op de hare en op hun geluk.

Haar kersverse echtgenoot legt zijn hand op de hare en telkens als hij tegen haar of over haar spreekt, gebruikt hij niet haar naam. Hij noemt haar alleen *Esposa mía* – mijn vrouw – en die woorden schuren als ruwe wol. Maar María glimlacht alleen en bedenkt dat ze een sleutel zijn die de deuren naar een beter leven ontsluiten.

Zijn ouders zijn niet aanwezig, hoewel hij haar ervan verzekert dat ze hun gelukwensen hebben gestuurd en dat ze hen gauw genoeg zal ontmoeten. Intussen is Rafa zelfvoldaan, Felipe is dronken en hun moeder is melancholiek. María vraagt zich af of ze hen zal missen als ze weg is. Ze probeert dat beeld op te roepen en verwacht er iets bij te voelen, een blij soort droefheid, verdriet om het afscheid, maar het lukt niet.

En dan is het tijd.

Ze blijven niet op het feest hangen. Andrés staat te popelen om naar zijn landgoed te vertrekken. María's moeder huilt, met haar stijve handen ineengeslagen en tranen die stilletjes over haar gezicht rollen, en haar broers omhelzen haar, eerst Felipe, die naar houtsnippers en roet ruikt, en dan Rafa, die haar op beide wangen kust en haar opdraagt om een goede vrouw te zijn.

Zachtaardig. Liefhebbend. Gehoorzaam.

Felipes vrouw Lessandra glimlacht en veegt over haar wangen, maar Elana grijpt María's hand met een begerige glans in haar ogen. 'Vergeet ons niet, zuster.'

María kan haar hebzuchtige vingers naar het gouddraad op de mouw van haar bruidsjurk voelen gaan. Ze weet dat Elana een belofte los probeert te peuteren.

'Natuurlijk niet, zuster,' zegt ze met een glimlach in haar stem. 'Ik zal jullie meedragen in mijn hart.'

Dan trekt ze zich los, neemt de uitgestoken arm van haar man aan en laat zich wegleiden, uiteraard zonder te weten dat...

... ze haar familie nooit terug zal zien.